

دانشکده فنی و حرفه‌ای دختران یزد - حضرت رقیه (س)
جلسه پنجم کلاس مجازی درس حسابداری شرکت‌ها ۱-مقطع کاردانی
استاد کفاش پور
حسابداری شرکت‌های تضامنی

• حل تمرین جلسه چهارم

• تغییر در ترکیب شرکا (ورود (پذیرش) شریک جدید)

• ورود شریک جدید از طریق خرید تمام یا قسمتی از سهم سرمایه شرکای
قدیم

• ورود شریک جدید از طریق سرمایه گذاری در شرکت

• الف - ورود شریک جدید بدون تجدید ارزیابی داراییها و بدهی ها (اختصاص پاداش
یا سرقفلی به شرکای قدیم یا به شریک جدید حسب مورد)

• ب- ورود شریک جدید و تجدید ارزیابی داراییها و بدهی ها

تمرین جلسه چهارم: در شرکت تضامنی یونس و برادر اطلاعات زیر در دست است:

سرمایه یونس ۸.۰۰۰.۰۰۰

سرمایه هادی ۱۶.۰۰۰.۰۰۰

سود ویژه دوره مالی پس از کسر مالیات ۲۸۰۰.۰۰۰ ریال.

نحوه تقسیم سود به شرح زیر است:

- ۱- به یونس ۸۰۰.۰۰۰ ریال حقوق سالانه و به هادی ۴۰۰.۰۰۰ ریال حقوق سالانه پرداخت می شود.
- ۲- در صورتی که سود ویژه سال مالی بیش از ۲.۴۰۰.۰۰۰ ریال باشد، ۴۰۰.۰۰۰ ریال به عنوان پاداش سالانه به یونس پرداخت شود.
- ۳- سود تضمین شده ۸٪ مانده سرمایه شرکا است. در صورتی که شرکت زیان ده باشد، سود تضمین شده پرداخت نمیگردد.
- ۴- در صورتی که شرکت سود ده باشد، باقیمانده سود و یا کسری سود به نسبت $\frac{2}{3}$ و $\frac{1}{3}$ بین شرکا تقسیم گردد.

مطلوبست:

الف - تعیین سهم نهایی هر شریک

ب- ثبت لازم در دفتر روزنامه

شرکت تضامنی یونس و برادر

صورت تقسیم سود (زیان)

برای سال مالی منتهی به ۱۲/۲۹ خ

سود (زیان) قابل تقسیم	سهم هادی	سهم یونس	شرح
۲,۸۰۰,۰۰۰			سود قابل تقسیم
(۱,۲۰۰,۰۰۰)	۴۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	حقوق شرکا
۱,۶۰۰,۰۰۰			باقیمانده سود
(۴۰۰,۰۰۰)		۴۰۰,۰۰۰	پاداش شرکا
۱,۲۰۰,۰۰۰			باقیمانده سود
(۱,۹۲۰,۰۰۰)	۱,۲۸۰,۰۰۰	۶۴۰,۰۰۰	سود تضمین شده
(۷۲۰,۰۰۰)			کسر سود
۷۲۰,۰۰۰	(۲۴۰,۰۰۰)	(۴۸۰,۰۰۰)	تقسیم کسر سود به نسبت $\frac{۱}{۳}, \frac{۲}{۳}$
.	۱,۴۴۰,۰۰۰	۱,۳۶۰,۰۰۰	سهم نهایی هر شریک

تاریخ	نام حساب و شرح	بدهکار	بستانکار
۱۲/۲۹	خلاصه حساب سود و زیان	۲,۸۰۰,۰۰۰	
	حساب تقسیم سود		۲,۸۰۰,۰۰۰
۱۲/۲۹	حساب تقسیم سود	۲,۸۰۰,۰۰۰	
	حساب جاری یونس		۱,۳۶۰,۰۰۰
	حساب جاری هادی		۱,۴۴۰,۰۰۰

تغییر در ترکیب شرکا (ورود یا خروج شریک)

- شرکت تضامنی تنها تا هنگامی که شرکایش در واحد تجاری باقی هستند دوام دارد.
- پذیرش یک شریک جدید و یا خروج یکی از شرکای موجود موجب انحلال شرکت تضامنی می شود.
- در اغلب موارد، شرکت تضامنی جدیدی شکل می گیرد و کار شرکت تضامنی قبلی را ادامه می دهد. ممکن است شرکت تضامنی جدید نام قبلی را ادامه دهد یا نام جدیدی برای خود برگزیند.
- شرکتهای تضامنی باید تغییرات سرمایه و تغییرات شرکای خود را رسماً به اداره ثبت شرکتهای ابلاغ نمایند.

ورود (پذیرش) شریک جدید

- طبق ماده ۱۲۳ قانون تجارت هر یک از شرکا در صورتی می تواند سهم الشرکه خود را به شخص دیگری واگذار نماید که رضایت تمام شرکا را فراهم نموده باشد. به بیان دیگر در صورتی شریک جدید میتواند وارد شرکت تضامنی شود که تمامی شرکا با ورود وی موافق باشند.
- هر شخصی که به عنوان شریک جدید وارد شرکت تضامنی می شود مسئول کلیه قروض شرکت است. خواه این قروض قبل از ورود وی ایجاد شده باشد یا پس از ورود وی. هر قراری که برخلاف این بین شرکا ترتیب داده شود، در مقابل اشخاص ثالث کان لم یکن تلقی می گردد.

ورود (پذیرش) شریک جدید (ادامه)

- در عمل ورود شریک جدید به دو صورت امکان پذیر است:
  - ۱- خرید تمام یا قسمتی از سهم سرمایه شرکای قدیم
  - ۲- سرمایه گذاری در شرکت

۱- خرید تمام یا قسمتی از سهم سرمایه شرکای قدیم

۲- از طریق سرمایه گذاری مستقیم.
در حالتی که، شریک جدید کلیه حقوق و سهم‌الشرکه شریک (شرکا) قدیم را خریداری می‌نماید، هیچ‌گونه تغییری در دارائی و بدهی شرکت ایجاد نمی‌شود. مبلغ پرداختی به شریک یا شرکای قدیم که در خارج از شرکت انجام می‌شود، هیچ‌گونه اثری در سرمایه شرکت ندارد، مبادله بین شرکا مبادله شخصی تلقی شده و در دفاتر منعکس نمی‌شود، صرفاً ثبت انتقال از منافع واگذاری منعکس می‌شود، چنانچه شریک جدید از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در شرکت وارد شود، در این حالت دارائی‌های شرکت حداقل معادل مبلغ سرمایه‌گذاری شریک جدید، افزایش می‌یابد.

حسابداری ورود شریک جدید

مثال: (الف) و (ب) شرکا شرکت تضامنی می باشند شریک (الف) سهم الشرکه معادل ۵۰۰۰۰ ریال در شرکت دارا می باشد. نسبت تقسیم سود و زیان بین شرکا مساوی است.

شریک (ج) با موافقت کلیه شرکا وارد شرکت شده و سهم الشرکه (الف) را بدون ارزیابی دارائی های شرکت بالغ بر ۶۰۰۰۰۰ ریال نقداً خریداری می نماید. ثبت انعکاس این رویداد در دفاتر شرکت به شرح زیر است:

۵۰۰۰۰	سرمایه شریک الف
۵۰۰۰۰	سرمایه شریک ج
	ثبت انتقال سرمایه آقای (الف) به آقای (ج)

بطوریکه ملاحظه می‌شود، شریک (ج) برای تحصیل حقوقی معادل ۵۰۰۰۰ ریال در شرکت، مبلغ ۶۰۰۰۰ ریال ب آقای (الف) پرداخت نموده است. در این حالت، مبادله فوق بین شریک (الف) و (ج) یک امر شخصی تلقی شده و در حسابهای دارائی یا حسابهای دیگر شرکت هیچ‌گونه تغییری بوجود نیاورده است و حتی ممکن است شریک (الف) در مقابل دریافت مبلغ ۳۰۰۰۰ ریال از آقای (ج) و با موافقت سایر شرکا سهم‌الشرکه خود را به آقای (ج) منتقل و از شرکت خارج شود. از نقطه نظر حسابداری عیناً مثل روش قبلی سرمایه شریک (الف) بدهکار و در مقابل سرمایه شریک (ج) معادل ۵۰۰۰۰ ریال بستانکار می‌گردد.

حال فرض کنید، مانده حساب سرمایه شریک (الف) و شریک (ب) به ترتیب ۵۰۰۰۰ ریال و ۴۰۰۰۰ ریال و نسبت تقسیم سود و زیان بطور مساوی می باشد. آقای (الف) با کسب موافقت سایر شرکا تصمیم می گیرد در مقابل دریافت ۲۵۰۰۰ ریال مستقیماً از آقای (ج) ۵۰٪ حقوق خود را به وی واگذار نماید. در اینحالت هم، مبادله بین دو نفر، یک مبادله شخصی تلقی شده در دارائی های شرکت تضامنی هیچ گونه تغییری ایجاد نشده، اما در ساختار مالکیت واحد تجاری و نسبت تقسیم سود و زیان تغییری حاصل شده، که در جدول شماره (۳ - ۲) نشان داده شده است:

جدول شماره (۲ - ۳)

شرکت تضامنی جدید		شرکت تضامنی قدیم		نام شرکا
نسبت تقسیم سود و زیان	سهم الشرکه	نسبت تقسیم سود و زیان	سهم الشرکه	
٪۲۵	۲۵۰۰۰	٪۵۰	۵۰۰۰۰	الف
٪۵۰	۴۰۰۰۰	٪۵۰	۴۰۰۰۰	ب
٪۲۵	۲۵۰۰۰	-	-	ج
۱۰۰	۹۰۰۰۰	۱۰۰	۹۰۰۰۰	جمع

همانطوریکه در جدول نشان داده شده است، آقای (ج) برای تحصیل حقوقی معادل ۲۵٪ در واحد تجاری مبلغی معادل ۲۵۰۰۰ ریال بدون ارزیابی دارائی‌های خالص (بدهی - دارائی) به آقای (الف) پرداخت نموده است به عبارتی دیگر از مجموع دارائی واحد تجاری بالغ بر ۹۰۰۰۰ ریال معادل ۲۵٪ آن یعنی ۲۲۵۰۰ ریال ($22500 = 90000 \times 25\%$) متعلق به آقای (ج) و مابقی به دیگر شرکا تعلق دارد مابه‌التفاوت بین مبلغ پرداختی و حقوق مکتسب در واحد تجاری پاداشی است که به شریک (الف) تعلق گرفته است.

مثال ۱۲: شرکای شرکت تضامنی کمیل و شرکا توافق نمودند خانم الهه بعنوان شریک جدید وارد شرکت شود و برای این منظور خانم الهه $\frac{1}{4}$ سرمایه کمیل را به مبلغ ۲۵۰۰,۰۰۰ ریال تحصیل نمود. سرمایه شرکا قبل از ورود خانم الهه به ترتیب کمیل ۵۰۰۰,۰۰۰ ریال، میثم ۴۰۰۰,۰۰۰ ریال و علی ۸۰۰,۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوبست: ارائه ثبت لازم بابت ورود شریک جدید.

پاسخ:

تاریخ	نام حساب و شرح	بدهکار	بستانکار
	حساب سرمایه کمیل	۲,۵۰۰,۰۰۰	
	حساب سرمایه الهه		۲,۵۰۰,۰۰۰
	بابت شناسایی مبادله سرمایه بین شرکا		

$$۵,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{1}{2} = ۲,۵۰۰,۰۰۰$$

میزان سرمایه واگذار شده توسط کمیل

با توجه به اینکه در این مثال مبادله بین دو شخص حقیقی صورت گرفته، بنابراین حجم ریالی مبادله تاثیری بر میزان سرمایه شرکت تضامنی نمی گذارد.

نکته:

مثال ۱۳: با توجه به داده های مثال فوق، در صورتی که خانم الهه با پرداخت مبلغ ۲,۸۰۰,۰۰۰ ریال،

$\frac{۱}{۲}$ سرمایه ی کمیل را تحصیل نماید.

مطلوبست: ارائه ثبت لازم بابت ورود شریک جدید.

پاسخ:

تاریخ	نام حساب و شرح	بدهکار	بستانکار
	حساب سرمایه کمیل	۲,۵۰۰,۰۰۰	
	حساب سرمایه الهه		۲,۵۰۰,۰۰۰
	بابت شناسایی مبادله سرمایه بین شرکا		

$$۵۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۲} = ۲,۵۰۰,۰۰۰$$

میزان سرمایه واگذار شده توسط کمیل

با توجه به اینکه مبادله بین دو شخصی حقیقی صورت گرفته، بنابراین حجم ریالی مبادله تاثیری بر میزان سرمایه شرکت تضامنی نمی گذارد.

در هر دو مثال فوق، در میزان سرمایه شرکت تضامنی تغییری حاصل نشده است.

مثال ۱۴. حسن و حسین شرکای یک شرکت تضامنی بوده و مانده حساب سرمایه و مانده حساب جاری هر کدام از آنها به ترتیب معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال بستانکار و ۵۰,۰۰۰ بدهکار می باشد. در سال ۱۳۱۱ حسن با موافقت شریک خود، سهم شرکت خود را به مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ ریال به محسن فروخت. ثبت این رویداد در دفاتر شرکت به شرح زیر می باشد:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۳۱۱				
	سرمایه حسن		۵۰,۰۰۰	
	سرمایه حسین		۵۰,۰۰۰	
	جاری حسن			۵۰,۰۰۰
	جاری حسین			۵۰,۰۰۰
	ثبت بستن حساب جاری شرکا به حساب سرمایه ایشان.			
	سرمایه حسن		۳۵۰,۰۰۰	
	سرمایه محسن			۳۵۰,۰۰۰
	ثبت ورود محسن از طریق خرید سهم شرکت حسن.			

با توجه به مثال ۱۴ فرض کنید محسن با خرید $\frac{1}{4}$ سرمایه هر یک از شرکا جمعاً به مبلغ ۱۷۵,۰۰۰ ریال، به عنوان شریک جدید به شرکت وارد شود. ثبت لازم در این حالت به شرح زیر می باشد:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۳۰۱				
	سرمایه حسن		۵۰,۰۰۰	
	سرمایه حسین		۵۰,۰۰۰	
	جاری حسن			۵۰,۰۰۰
	جاری حسین			۵۰,۰۰۰
	ثبت بستن حساب جاری شرکا به حساب سرمایه ایشان.			
	سرمایه حسن		۸۷,۵۰۰	
	سرمایه حسین		۸۷,۵۰۰	
	سرمایه محسن			۱۷۵,۰۰۰
	ثبت ورود محسن از طریق خرید $\frac{1}{4}$ سهم شرکت هر یک از شرکا.			

مثال ۱۴: شرکای شرکت تضامنی امیرحسام و شرکا توافق نمودند آقای امیرحسین بعنوان شریک جدید وارد شرکت شود و برای این منظور آقای امیرحسین $\frac{1}{4}$ از سرمایه آقای امیرحسام، $\frac{1}{3}$ از سرمایه آقای امیرحسین و $\frac{1}{4}$ از سرمایه آقای امیرمحمد را به ترتیب به مبالغ ۲۰۰,۰۰۰، ۲۸۰,۰۰۰ و ۴۲۰,۰۰۰ ریال از آنها تحصیل نمود.

بررسی ها نشان می دهد که سرمایه آقایان امیرحسام، امیرحسن و امیرمحمد قبل از ورود آقای امیرحسین به ترتیب ۴۰۰,۰۰۰ ریال، ۹۰۰,۰۰۰ ریالی و ۱۶۰۰,۰۰۰ ریال است و در سود و زیان به نسبت مساوی سهم می باشند.

مطلوبست:

- ۱- ارائه ثبت های لازم هنگام ورود شریک جدید.
- ۲- تعیین نسبت های سود و زیانی جدید.
- ۳- مقایسه سرمایه شرکت و پس از ورود شریک جدید.

پاسخ:

از نظر شرکت تضامنی، میزان سرمایه شرکت تحت تاثیر حجم ریالی مبادله بین اشخاص حقیقی قرار نمی گیرد.

مبلغ دریافت شده	میزان سرمایه واگذار شده	شریک واگذارکننده سرمایه
۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰ ^(۱)	آقای امیر حسام
۲۸۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰ ^(۲)	آقای امیر حسین
۴۲۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰ ^(۳)	آقای امیر محمد

$$(۱) ۴۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۲} = ۲۰۰,۰۰۰$$

$$(۲) ۹۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۳} = ۳۰۰,۰۰۰$$

$$(۳) ۱,۶۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} = ۴۰۰,۰۰۰$$

تاریخ	نام حساب و شرح	بدهکار	بستانکار
	حساب سرمایه امیر حسام	۲۰۰,۰۰۰	
	حساب سرمایه امیر حسن	۳۰۰,۰۰۰	
	حساب سرمایه امیر محمد	۴۰۰,۰۰۰	
	حساب سرمایه امیر حسین		۹۰۰,۰۰۰
	بابت شناسایی مبادله سرمایه بین شرکا		

در این مبادله آقای امیر حسام سرمایه خود را به مبلغی مساوی، آقای امیر حسن به مبلغی کمتر و آقای امیر محمد به مبلغی بیشتر به آقای امیر حسین واگذار نموده است. ثبت فوق نشان می دهد که قیمت توافق شده بین شریک جدید با شرکای موجود بر میزان سرمایه شرکت تضامنی تاثیر نمی گذارد.

نسبت های سود و زیانی جدید:

نسبت تحصیل شده امیرحسین از امیرحسام

نسبت تحصیل شده امیرحسین از امیرحسن

نسبت تحصیل شده امیرحسین از امیرمحمد

نسبت سود و زیانی امیرحسین

نسبت سود و زیانی جدید امیرحسام

نسبت سود و زیانی جدید امیرحسن

نسبت سود و زیانی جدید امیرمحمد

اثبات:

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{9}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{12}$$

$$\frac{1}{6} + \frac{1}{9} + \frac{1}{12} = \frac{12+8+6}{72} = \frac{26}{72}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{2}{3} = \frac{2}{9}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{12}$$

$$\frac{26}{72} + \frac{1}{6} + \frac{2}{9} + \frac{3}{12} = \frac{26+12+16+18}{72} = 1$$

مبلغ سرمایه پس از مبادله	مبلغ سرمایه قبل از مبادله	نام شریک
۲۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	آقای امیرحسام
۶۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	آقای امیرحسن
۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۶۰۰,۰۰۰	آقای امیرمحمد
۹۰۰,۰۰۰	---	آقای امیرحسین
<u>۲,۹۰۰,۰۰۰</u>	<u>۲,۹۰۰,۰۰۰</u>	کل سرمایه شرکت

تمرین جلسه پنجم :

مثال ۱۳. فرض کنید علی و رضا شرکای شرکت تضامنی علی و رضا هستند و وضعیت شرکت آنها به قرار زیر است:

وجوه نقد	۴۰,۰۰۰ ریال	جمع بدهی‌ها	۱۲۰,۰۰۰ ریال
سایر دارایی‌ها	۳۶۰,۰۰۰	سرمایه علی	۱۱۰,۰۰۰
		سرمایه رضا	۱۷۰,۰۰۰
جمع دارایی‌ها	<u>۴۰۰,۰۰۰ ریال</u>	جمع بدهی‌ها و سرمایه	<u>۴۰۰,۰۰۰ ریال</u>

فرض کنید فعالیت تجاری آنها به قدری موفق بوده است که مجید به علی پیشنهاد می‌کند در ازای پرداخت مبلغ ۱۵۰.۰۰۰ ریال به علی، سرمایه خود را به وی بفروشد. ضمن موافقت علی با این پیشنهاد، رضا نیز موافقت خود را با ورود مجید به شرکت اعلام می‌دارد.

مطلوبست : ثبت حسابداری مربوط به انتقال سرمایه علی به مجید.

